

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ "Одговорност јавног извршитеља као предузетника" КАНДИДАТА мр Вујадина Масникосе
-обавезна садржина-

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовано комисију

Дана 02.10.2010 године на седници Наставног-научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе, Универзитета Привредна академија у Новом Саду, донета је одлука бр. 414, којом је именована Комисија за писање извештаја о оцени докторске дисертације под називом "Одговорност јавног извршитеља као предузетника".

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. проф. др Марко Царић, редовни професор Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду, ужа научна област Мултидисциплинарна економска, изабран у звање 20.02.2012. године - председник комисије

2. проф. др Александар Радованов, редовни професор и професор Емеритус на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитета привредна академија у Новом Саду, ужа научна област Грађанскоправна и Привредноправна, изабран у звање редовног професора 04.02.2008. године и професор Емеритус од јуна 2015. године - ментор

3. проф. др Драган Мркшић, редовни професор Факултета техничких наука, Универзитета у Новом Саду, ужа научна област Управљање ризиком и менаџмент осигурања, изабран у звање 01.02.2007. године - члан комисије

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:
мр Вујадин (Јован) Масникоса

2. Датум рођења, општина, Република:
11. октобра 1974. године, Сремска Митровица, Република Србија

3. Претходно стечено звање (датум и место одбране):

Дипломирао на Правном факултету, Универзитета у Новом Саду 1998. године и стекао звање дипломираног правника. На Правном факултету Универзитета у Београду завршио специјалистичке студије из области јавнобележничког права 2006. године и магистрирао из области грађанског права, одбранивши рад на тему "Уговор о грађењу" на Правном факултету за привреду и правосуђе 2010 године.

4. Кандидат мр Вујадин Масникоса је заменика председника Коморе јавних извршитеља Републике Србије и члан уређивачког одбора научно-практичног часописа „Вестник исполнительного производства“ Руске Федерације.

5. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање:
Правне науке, Грађанскоправна научна област

6. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама):

Масникоса В., *Принцип защиты должника при исполнении в правовой системе Республики Сербии*, Ограничение прав должника: новеллы законодательства и практика применения =The restriction of the rights of the debtor: the latest legislative changes and their implementation: Сборник материалов 6-й Международной научно-практической

конференции, 8–10 сентября 2015 года, г. Улан-Удэ, Республика Бурятия / Отв. ред. А.О. Парфенчиков, В.А. Гуреев. – М.: Статут, 2016. М31

Масникоса В., *Выселение исполнительного должника из недвижимости в Республике Сербия*, Федеральная служба судебных приставов, Порядок исполнения требований неимущественного характера, содержащихся в исполнительных документах: Проблемных вопросы и пути их решения, Сборник материалов 7-й Международной научно-практической конференции, 9-11 июня 2016 г. Ф. Уфа, Република Башкортостан: Статут, Москва, 2017. М31

Масникоса В., *Розыск должника и его имущества в Республике Сербия*, 18-20 сентября 2013 г. в г. Екатеринбурге состоялась IV международная научно-практическая конференция «Современные проблемы обращения взыскания на имущество должников и пути их решения: национальные подходы в повышении эффективности исполнения исполнительных документов, 2013. М31

Масникоса В., *„Информационные технологии в исполнительном производстве Республики Сербия“*, Информационные технологии в сфере принудительного исполнения, Сборник материалов 8-й Международной научно-практической конференции, 20-23 сентября 2017 г., Суздаль, Владимирская область, Федеральная служба судебных приставов, Москва, 2018. М31

Масникоса В., *„Государственная и частная исполнительные системы в Республики Сербия“*, Государственная и частная системы принудительного исполнения: сравнительный анализ и лучшие практики, Сборник материалов 9-й Международной научно-практической конференции, 10-13 октября 2018 г., г. Сочи, Краснодарский край, Федеральная служба судебных приставов, Москва, 2019. М31

Масникоса В., *„Garantile constitutionale si juridice ale independentei executorului judecatoresc,“* International conference Civil Lawsuit and Legal Enforcement, Past, Present, Future, 30. august - 1. september 2018, Tirgu Mures, Romania, pp. 45-46. М31

Масникоса В., *Преднарт Грађанског законика Републике Србије - Извршног право - Одговорност јавних извршитеља*, Актуелна питања савременог законодавства, Савез удружења правника Србије и Републике Српске, Београд, 2019,- ISBN 978-86-7542-194- 8, стр. 333-341. М51

Радованов А., Масникоса В., *Приговор трећег лица у извршном поступку ради заштите имовинских права*," Актуелна питања савременог законодавства, Савез удружења правника Србије и Републике Српске, 2018. - ISBN 978-86-7542-185-6. - Str. 171-181. М51

Радованов А, Масникоса В., *Начело заштите извршног дужника у извршном поступку*, Правни живот, часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, број 12/2018, Београд, 2018, стр. 49-62. М51

Масникоса В., *Нови поступак добровољног намирења намирења пред јавним извршитељем*,"Правни живот, часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, број 12/2019, Београд, 2019, стр. 213-221. М51

Масникоса В., *Положај и овлашћења извршитеља у правном систему Белорусије*,"Часопис Право - теорија и пракса, Правни факултет за привреду и правосуђе, Нови Сад, 2020. М52

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

"Одговорност јавног извршитеља као предузетника"

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација написана је на 292 стране, уз проред 1,5 и карактер слова *Times New Roman*. Састоји се из пет целина - поглавља, затим закључка, литературе и прилога, који подразумева пример упитника који су попуњавали испитаници, јавни извршитељи који су били део узорка. Рад садржи 132 библиографске јединице, 45 коментарисана законска прописа како домаћа тако и страна, 51 извор домаће судске праксе, 26 извора међународне судске праксе, 21 интернет извор, потом 737 референци, 10 табела, 4 графикана и један прилог. У раду је коришћења референтна литература домаћих и страних еминентних аутора. Похвално је што је кандидат у свом истраживању користио управо не само литературу на српском језику, вези и на другим језицима. Посебно треба истаћи да је кандидат навео богату међународну и домаћу судску праксу, да је у дисертацији садржан велики број фуснота (737), што доприноси квалитету и научно-стручној валидности овог рада.

Садржај дисертације је следећи:

I УВОДНА РАЗМАТРАЊА (стр. 3-8)

- 1.1. Увод
- 1.2. Предмет истраживања
- 1.3. Хипотезе истраживања
- 1.4. Циљ истраживања
- 1.5. Метод истраживања

II ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉ (стр. 9-59)

- 2.1. Појам, законска овлашћења, дужности и надлежности јавног извршитеља
- 2.2. Настанак јавних извршитеља
- 2.3. Упоредно - правни приказ
- 2.4. Јавни извршитељ као предузетник или ортачко друштво

III ОДГОВОРНОСТ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА (стр. 60 -215)

- 3.1. Професионална и вануговорна одговорност
 - 3.1.1. Деликтна одговорност
 - 3.1.2. Професионална одговорност
- 3.2. Кривична одговорност јавних извршитеља
- 3.3. Грађанскоправна одговорност јавних извршитеља
 - 3.3.1. Кривица
 - 3.3.2. Узрочна веза
 - 3.3.3. Штета
- 3.4. Одговорност државе за рад јавних извршитеља
 - 3.4.1. Одговорност државе за повреду права заштићених Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода
 - 3.4.2. Одговорност државе за неизвршење судских пресуда у разумном року пред Европским судом за људска права
- 3.5. Дисциплинска одговорност
 - 3.5.1. Дисциплински поступак
 - 3.5.2. Дисциплинске повреде
 - 3.5.3. Дисциплинска комисија
 - 3.5.4. Дисциплинске мере
- 3.6. Приговор трећег лица
- 3.7. Неправилности у спровођењу извршења
- 3.8. Одлагање извршења

3.9. Потраживања настала из комуналних и сродних делатности

IV НАДЗОР И КОНТРОЛА РАДА ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА (стр. 216-236)

- 4.1. Судска контрола рада јавних извршитеља
 - 4.1.1. Начело двостепености
- 4.2. Надзор и контрола рада јавних извршитеља од стране Министарства правде Републике Србије
- 4.3. Надзор и контрола рада јавних извршитеља од стране Коморе јавних извршитеља
- 4.4. Осигурање од одговорности

V РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДИСКУСИЈОМ И ЗАКЉУЧЦИМА (стр. 237 -266)

- 5.1. Статистика о броју предмета примљеним у рад (на основу извршне и веродостојне исправе) у току 2016. године, 2017. године, 2018. године и 2019. године.
- 5.2. Статистика о броју окончаних предмету у току 2016. године, 2017. године, 2018. године и 2019. године.
- 5.3. Статистика о броју захтева за отклањање неправилности у посматраном узорку у поступцима из 2016. године, 2017. године, 2018. године и 2019. године.
- 5.4. Статистички подаци о приговору трећег лица у предметима у току 2016. године, 2017. године, 2018. године. и 2019. године

VI ЗАКЉУЧАК (стр. 267 -272)

ЛИТЕРАТУРА (стр. 273- 290)

ПРИЛОЗИ (стр. 291-292)

VI ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У уводном делу докторске дисертације кандидат је јасно дефинисао предмете и циљеве истраживања, као и хипотезе од којих се пошло приликом израде дисертације и истраживања. Свака од дефинисаних хипотеза је значајна за разумевање суштине одговорности јавних извршитеља, а посебно хипотеза која гласи да одговорност државе за рад јавних извршитеља постоји, иако је она у поступку извршења и обезбеђења изричито искључена законским одредбама, као и хипотеза да је одговорност јавних извршитеља за штету професионална, вануговорна,

деликтна одговорност. Циљ дисертације је да укаже на специфичности и значај који имају кривична одговорност, одговорност за штету и дисциплинска одговорност јавних извршитеља у Републици Србији. Уз упоредноправни приказ, односно кроз анализирање положаја јавног извршитеља, његовог односа са државом која му поверава јавна овлашћења указује се на специфичности одговорности јавних извршитеља за штету као и да одговорност државе не може бити искључена. Сходно наведеном кандидат је дефинисао и методе које су коришћени приликом истраживања. При чему је кандидат у уводном делу образлагао и разлоге који утицали да централни део дисертације обухвати толико засебних целина, што је допринело системском сагледавању теме.

Комисија је позитивно оценила уводи део дисертације.

У другом делу дисертације кандидат је превасходно дефинисао појам јавног извршитеља, образложио његова овлашћења која су законским решењем из 2015. године проширена, потом су наведене и анализиране његове законске дужности и надлежности. Наведен је историјски развој или еволуција поступка извршења и обезбеђења у Републици Србији уз истицање специфичности сваког од законских решења, са посебним акцентом на појаву јавног извршитеља као нове правосудне професије у правном систему Републике Србије од 2012. године, а све кроз анализу ранијих законских прописа, као и позитивноправних прописа. Кандидат је приказао и системе извршења, положај и улогу јавних извршитеља у земаљама у окружењу, појединим земљама ЕУ и одређеним земљама бившег СССР-а, односно у Француској, Великој Британији, Русији, Италији, Казахстану, Белорусији, Аустрији, Португалији, Румунији, Бугарској, Мађарској, Чешкој, Северној Македонији, Црној Гори и Хрватској, а све на основу анализе законских решења ових земаља. Надаље је у циљу што бољег упознавања и сагледавања улоге јавног извршитеља као нове правосудне професије кандидат се осврнуо на правну форму у којој јавни извршитељ обавља делатност, тачније на форму предузетника и форму ортачког друштва чији су чланови искључиво јавни извршитељи, са акцентом на законске недостатке регулисања превасходно положаја предузетника у Закону о извршењу и обезбеђењу па и у Закону о привредним друштвима. Потом на проблеме који се јављају у пракси, а најпре у случају престанка делатности јавног извршитеља, када ту делатност наставља његов заменик или други јавни извршитељ којег именује министар, који привремено преузима његове послове, а који се тичу њиховог пореског као и банкарског третмана.

У трећем делу кандидат је на свеобухватан начин детаљно истражио одговорност јавних извршитеља, и он обухвата девет подналова.

Кандидат у оквиру првог подналова разматра професионалну и вануговорну одговорност и њихове карактеристике. Јавног извршитеља одређује као стручњака јер има законом предвиђена својства и припада јавноизвршитељској професији чија је специфичност да се бави делатношћу спровођења извршења у поступку извршења и обезбеђења. Нарочито истиче да јавни извршитељ да би обављао јавноизвршитељску делатности мора бити именован од стране државе и испуњавати одређене законом предвиђене услове и управо је то оно што га издваја и обавезује на поступање са повећаним степеном пажње, степеном који се не захтева у поступању обичног човека, већ се његово понашање цени према понашању разумног и пажљивог стручњака, односно разумног и пажљивог јавног извршитеља. Стандард пажње доброг стручњака уређује се помоћу одредби закона које дефинишу непрофесионално понашање и несавесно поступање. Потом наводи да се одговорност јавних извршитеља карактерише као професионална одговорност у делу који говори да се она везује за интелектуалну професију, да је чврсто везана за личности и самосталност у раду лица. Кандидат наводи и да како у поступку извршења и обезбеђења извршни поверилац има право да одреди јавног извршитеља који ће спроводити извршење, што наводи у предлогу за извршење, а суд дозвољава решењем о извршењу, јасно указује да не постоји уговорни однос између извршног повериоца и јавног извршитеља. Првенствено како је јавни извршитељ орган који спроводи поступак извршења и обезбеђења и није у уговорном односу ни према извршном повериоцу ни према извршном дужнику, одговорност јавног извршитеља се одређује као вануговорна одговорност, односно непостојање овог уговорног односа указује да јавни извршитељ за штету одговара на основу деликтне одговорности.

У оквиру другог подналова кандидат детаљно обрађује и анализира кривичну одговорност јавних извршитеља. Наиме, кандидат наводи да се кривична одговорност јавних извршитеља помиње у одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу у делу који се односи на удаљење са дужности јавних извршитеља. Исто тако и да је један од услова за именовање за јавног извршитеља да се против њега не води кривични поступак за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности, да није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља. Чиме се на директна начин упућује на примену Кривичног законика Републике Србије. Потом кандидат анализира свако од кривичних дела против правног саобраћаја и службене дужности, међутим као најзначајнија за јавну извршитељску делатност наводи кривично дело фалсификовања службене исправе јер јавни извршитељ доноси акте, води списе предмета, као и службене књиге које су значајне како за положај и права странка и других учесника у поступку, тако и за пословање јавног извршитеља. Потом код кривичних дела против службене дужности чији су објекат заштите јавна овлашћења поверена јавним извршитељима за јавноизвршитељску делатност најзначајнија су према наводима кандидата кривична дела корупције, односно кривично дело примање мита, потом злоупотреба службеног положаја, кривично дело противзаконите наплате и исплате, који је предмет посебног и медијског интересовања јер се његов значај огледа у поступању јавног извршитеља са средствима на наменском рачуну.

У оквиру трећег подналова кандидат је приступио анализи грађанскоправне одговорности јавних извршитеља.

Кандидат полази од законских одредби, тачније од анализе одредби Закона о облигационим односима које говоре пре свега да је онај који другоме проузрокује штету дужан да је надокнади, осим уколико докаже да је штета настала без његов кривице, као и одредби који се тичу одговорности стручњака. Кандидат истиче да грађанскоправна одговорност јавног извршитеља за штету подразумева одговорност за штету коју јавни извршитељ причини вршећи своја овлашћења у поступку и одређивања и спровођења извршења странкама или учесницима у поступку. Имајући у виду природу поступка извршења, те да је имовина извршног дужника погођена самим поступком, проузрокована штета може бити материјална, мада постоји могућност настанка и нематеријалне штете. Штетна радња може бити проузрокована чињењем и нечињењем. Кандидат наводи да се од јавног извршитеља очекује да поступка у складу са законом, са правилима правничке струке, јавноизвршитељске струке, односно да не вређа поверење које му је указано. У оквиру овог поднаслова кандидат истиче да када се утврђује одговорност јавног извршитеља тада се разматра и просуђује шта је он требао у конкретном случају да учини, а не шта је могао да учини према својим способностима. Кандидат је такође анализирао одредбу Закона о извршењу и обезбеђењу, а које се тиче одговорности јавних извршитеља за штету, која гласи да држава не одговара за штету коју својом кривицом проузрокује јавни извршитељ у поступку извршења или у поступку обезбеђења. У овом поднаслову кандидат анализира и одговорност заменика јавних извршитеља, као и помоћника и административног особља које је запослено у јавноизвршитељским канцеларијама. Јавни извршитељ и заменик јавног извршитеља солидарно одговарају за штету коју заменик јавног извршитеља проузрокује својим радом. Кандидат истиче да је јасно иако то законске одредбе не спомињу да би јавни извршитељ и његов заменик могли бити одговорни за штету неопходно је да је заменик јавног извршитеља штету проузроковао својом кривицом. Наиме, кандидат напомиње и да код одговорности помоћника и административних запослених, говоримо о одговорности за штету коју запослени проузрокује на раду и у вези са радом трећим лицима, односно да јавни извршитељ одговара и за штету коју помоћник јавног извршитеља или административни радник проузрокује при предузимању радњи и доношења акта, као и у вези вршења радњи извршења и обезбеђења. Кандидат наводи да се противправност посебно не предвиђа као посебна претпоставка одговорности за причењену штету, већ је она обухваћена појмом кривице. У оквиру овог поднаслова кандидат је пажњу усмерио и на регулисање одговорности јавних извршитеља за штету и у упоредном праву са посебним освртом на Француску, Велику Британију, Немачку, Казахстан, Естонију, Белорусију, Чешку, Румунију, Румунију, Црну Гору, Словенију и Русију. Како је кључни предуслов одговорности јавних извршитеља за штету кривица кандидат је посебно анализирао појам кривице, потом садржину и њено схватање као одступања од стандарда понашања, потом је анализирао и остале опште и сталне услове одговорности за штету. Најпре узрочну везу која представља средство за приписивање одговорности, потом и штету, каква све она може бити, доспелост обавезе накнаде штете, право на потпуну накнаду штете, потом механизме којима се може ограничити или искључити одговорност за причењену штету, питање подељене одговорности и солидарне одговорности, као и висину штете.

У оквиру четвртог поднаслова трећег дела сходно једној од хипотеза дисертације кандидат детаљно анализира легислативу домаћу и међународну као и међународну судску праксу. Кандидат преваходно полази од развоја одговорности државе за штету и теорија о одговорности државе, од потупне суверене неодговорности државе до савремених схватања одговорности државе по принципу једнаких терета. Кандидат истиче да се развој института грађанскоправне одговорности државе за штету у нашем праву може пратити од Видовданског устава 1921. године. У оквиру овог поглавља кандидат истиче критику на одредбу Закона о извршењу и обезбеђењу која се тиче искључења одговорности државе за рад јавних извршитеља, сматра да је треба преиспитати и убудуће ревидирати, те да држава даје одређене прерогативе власти јавним извршитељима али да их истовремено лишава материјалне потпоре. Међутим, кандидат истиче да одговорност државе за штету причењену странкама или другим учесницима у поступку спровођења извршења и обезбеђења ипак постоји, на шта указује богата пракса Европског суда за људска права, а када је реч о извршењу, односно неизвршењу судских одлука, дуготрајности постака, обавези државе да обезбеди делотворан систем извршења и сл. Кандидат надаље анализира судску праксу Европског суда за људска права, а тиче се одговорности државе за неизвршење судских одлука у разумном року која је предвиђена одредбама члана 6. Европске конвенције. Право на извршење је камен темељац правичног суђења, одраз је начела суђења у разумном року и у складу са владавином права. Из ове богате међународне праксе јасно проистиче значај самог поступка извршења и потребе да се спроводи ефикасно. Јасно проистиче и да одговорност државе постоји без обзира да ли је извршење спроводи државни или приватни актер, потом да ли извршни дужник приватни или државни актер. У овом поднаслову кандидат је анализирајући актуелну легислативу приказао поступак заштите права на суђење у разумном року у Републици Србији, потом је детаљно анализирао пресуде које су донете против Републике Србије пред Европским судом за људска права и дошао до податка да се одговорност Републике Србије већином односила на неефикасно извршење пресуда против предузећа у државном власништву, потом на радне спорове, развод брака и поверавање деце.

У петом поднаслову трећег дела кандидат је приступио анализи одредби Закона о извршењу и обезбеђењу, подзаконских аката донетих од стране Министарства правде, аката које доноси Комора јавних извршитеља, а који се тичу дисциплинске одговорности. Кандидат је првенствено анализирао специфичности дисциплинске одговорности, потом приказао њене карактеристике и однос са другим врстама одговорности. Навео је и анализирао међународне изворе који се тичу етичких правила и дисциплинске одговорности, а потом је приказао како су дисциплинска одговорност, дисциплински поступак и мере регулисане у упоредном праву. Јавни извршитељ дисциплински одговара због повреде закона и других прописа, неиспуњавања обавеза одређених Статутом Коморе јавних извршитеља и другим прописима или општим актима Коморе или због повреде угледа

јавних извршитеља. Он дисциплински одговара како пред својим професионалним удружењем тако и пред државом. Кандидат је навео и посебно анализирао сам дисциплински поступак кроз анализу Правилника о дисциплинском поступку против јавних извршитеља. Потом је јасно, прецизно и свеобухватно анализирао све дисциплинске повреде како оне теже које су предвиђене законом, тако и оне лакше које су предвиђене Статутом Коморе јавних извршитеља. Кандидат је посебно пажњу посветио Дисциплинској комисији као и Дисциплинском тужиоцу, као најзначајнијим субјектима у самом поступку, њиховој улози, надлежностима, овлашћењима, именовану, саставу Комисије у поступку утврђивања постојања дисциплинске одговорности јавних извршитеља. Након овог кандидат је у оквиру петог поднаслова анализирао и изложио дисциплинске мере као санкције које Дисциплинска комисија изриче јавном извршитељу након спроведеног дисциплинског поступка и утврђене дисциплинске одговорности. Оне зависе од врсте дисциплинских повреда, те сходно њима се и изричу. Кандидат је посебну пажњу посветио анализирању решења које је Дисциплинска комисија донела од 2012. године па до 2019. године, што је изузетно значајно са аспекта схватања које су то дисциплинске повреде које су најчешће учињене, као и какве дисциплинске мере су изрицане. Тако су јавни извршитељи највише чини дисциплинску повреду прекорачења овлашћења поверених законом, која је била предвиђена Законом о извршењу и обезбеђењу из 2011. године. Потом су чинили повреду дужности утврђених другим прописима, а која се првенствено односила на повреду одредби Етичког Кодекса.

У шестом поднаслову трећег дела кандидат је пажњу усмерио на институ приговора трећег лица, кроз анализирање законских одредби како позитивноправних тако и кроз оних претходно важећих. Историјском анализом кандидат је приказао улогу и значај овог правног средства у свим законским прописима, а оно што им је заједничко јесте да је већина допуштала да треће лице тражи да се извршење и обезбеђење које се тичу приговора недозвољеним. Потом је кандидат анализирао одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу које се тичу приговора трећег лица, са посебним акцентом на овлашћење јавног извршитеља да одлучује о овом правном средству, што представља новину и проширење овлашћења јавних извршитеља. Посебно је значајно што је кандидат изложио обимну судску праксу основних и привредних судова, а које се тиче приговора на решење јавних извршитеља којим је приговор трећих лица одбијен као неоснован, што је посебно значајно.

У седмом поднаслову трећег дела дисертације кандидат је анализирао институт неправилности у спровођењу извршења, односно правно средство захтев за отклањање неправилности. Првенствено је пажњу усмерио на постојање и начин регулисања овог института у свим законским прописима доношеним од 1978. године па до данас. Оно што је кандидат посебно истакао јесте да је заједничко већини законских решења током историје јесте да неправилностима при спровођењу извршења није била посвећена адекватна пажња. Доношење новог Закона о извршењу и обезбеђењу из 2015. године било је у духу замисли да се акти и радње јавног извршитеља подвргну подробијој контроли, међутим о захтева за отклањање неправилности одлучује јавни извршитељ решењем, што је такође новина. На овај начин је јавни извршитељ тај који врши контролу својих поступака, односно предузетих радњи и донетих аката, као и пропусти да се радња предузме или одлука донесе. Реч је дакле о неправилностима које могу настати у току и поводом спровођења извршења. Изменама и допунама закона које су ступиле на снагу од 01.01.2020. године овај институт је поново измењен како у погледу прецизирања неправилности које могу бити учињене, потом дефинисања одлука против којих се може изјавити и рока у којем се може изјавити. Кандидат је пажњу усмерио и на анализу и постојање овог института у упоредном праву, а посебно је значајно то што је кроз детаљну обраду обимне судске праксе настојао да прикаже колико је значајно то што јавни извршитељ има овлашћење да одлучује о овом правном средству, потом да су јавни извршитељи у оцени законитости и правилности својих одлука били врло објективни, непристрасни, а надасве тачни, што је показала и анализирана судска пракса основних и привредних судова како у Новом Саду, тако и у Београду и Нишу.

У осмом поднаслову кандидат је детаљно анализирао институт одлагања извршења, како кроз постојећу легислату тако и кроз претходно важеће законске прописе. Оно што је значајно јесте да је овај институт постојао у свим законским решењима осим Закона о извршењу и обезбеђењу из 2011. године. Кандидат наводи да је циљ увођења овог института право пре свега извршног дужника да у појединим животним ситуацијама које су рестриктивне и животно оправдане одложи извршење. Законским решењем из 2015. године дато је овлашћење јавним извршитељима да одлучују о одлагању извршења чиме су проширена овлашћења јавних извршитеља. Извршење се може одложити на предлог извршног повериоца, по споразуму странака, на предлог извршног дужника и на предлог трећег лица. При чему је кандидат анализирао сва ова четири случаја.

У деветом поднаслову и последњем у централном трећем делу дисертације кандидат је анализирао актуелну легислативу и пажњу посветио потраживањима насталим из комуналних и сродних делатности. Кандидат је пажњу усмерио на овај посебан поступак јер у њему поред спровођења извршења јавни извршитељи одређују извршење, одлучује о предлогу за извршење, чиме врше квазисудску делатност, што представља најшире законско овлашћење које је поверено јавним извршитељима. Кандидат је анализирао све специфичности овог поступка који се води на основу вердостojна исправе са посебним акцентом на равномерну расподелу ових предмета и улогу Коморе јавних извршитеља у овом поступку.

У четвртм делу дисертације предмет анализе кандидат јесу механизми надзора и контроле рада јавних извршитеља, односно какви све механизми надзора постоје и начини на који се они примењују. Предмет посебне анализе је осигурање од одговорности јавних извршитеља као вид осигурања од професионалне одговорности, које је као обавезно предвиђено законом. При чему је кандидат посебно анализирао судску контролу рада јавних извршитеља и начело двостепености, као новину уведена законским решењем из 2015. године. Надзор и контрола

рада јавних извршитеља се може вршити од стране Министарства правде и Коморе јавних извршитеља. Министарство правде надзире рад јавних извршитеља са процесног аспекта делатности јавних извршитеља, на сопствену иницијативну, на предлог председника суда за чије подручје је именован јавни извршитељ или по притужби другог јавног извршитеља, странке или учесника у поступку. Кандидат је прецизно навео овлашћења министарства односно Одељења за правосудне професије, Сектора за правосуђе, тачније државног службеника који врши надзор, сам поступак надзора, уредност подносиоца предлога или притужбе. Надзор над радом јавних извршитеља од стране Министарства правде, односно лица овлашћеног за надзор подразумева канцеларијски и теренски надзор. Кандидат је посебно анализирао поступак обе врсте надзора уз навођење обавеза и права јавног извршитеља над којим се надзор врши. Рад јавних извршитеља надзире и Комора најмање једном у две године, што чини редовни надзор, при чему проверава и примена Стандарда професионалног понашања јавних извршитеља, док ванредни надзор врши по притужби странке или учесника у поступку. Детаљном анализом Правилника о надзору над радом јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља кандидат је представио начин вршење надзора над радом јавних извршитеља, обавезе јавних извршитеља у поступку надзора, садржај надзора, изразу, садржај и доставу записника о извршеном надзору и обавезе јавних извршитеља по записнику о надзору који врши Комора јавних извршитеља. Посебна врста ванредног надзора постоји у случају када је јавном извршитељу престала делатност из било ког разлога. Надзор над радом јавних извршитеља у случају притужби врши дисциплински тужилац Коморе и заменик дисциплинског тужиоца Коморе, као и посебне комисије које оснива Извршни одбор за потребе редовног и ванредног надзора. Комора врши надзор и над имовином коју поседује јавни извршитељ, на тај начин што приликом именовања, јавни извршитељ подноси Комори извештај о својој имовини, такође је дужан једном годишње да подноси Комори извештај о својој имовини. Судска контрола рада јавних извршитеља подразумева контролу коју врши суд путем правних средстава које изјављују странке и учесници у поступку извршења и обезбеђења. Ванредни правни лекови у поступку извршења и обезбеђења су искључени, те су доступни редовни правни лекови попут приговора и жалбе. Посебно је значајна контрола у поступку намирења новчаних потраживања насталих из комуналних и сродних делатности, јер у овом случају суд врши контролу законитости решења о извршењу које је донео јавни извршитељ. Кандидат је пажњу у овом делу дисертације усмерио и на начело доступности које је једно од основних облика заштите људских права и гаранција правичног постојања судова које се изводи из права сваког лица на правни лек, жалбу, односно да се одлука суда, државног органа или имаоца јавних овлашћења може побијати. Начело двостепености је поново уведено у извршни поступак доношењем закона из 2015. године и разлози за његово постојање су вишеструки, почев од гаранције заштите од грешака првостепеност суда, али је и мера заштите од злоупотреба, корупције, локалних утицаја и сл. Кандидат прецизно и јасно анализира осигурање од професионалне одговорности које у себи садржи две функције, примарну и секундарну. Примарна функција је заштита лица која могу бити оштећена коришћењем одређених професионалних услуга путем обезбеђења сигурне накнаде претрпљене штете од стране даваоца услуге, док се секундарна функција састоји у заштити даваоца услуга од терета накнаде штете коју може да проузрокује корисник услуга. Иако ово осигурање настаје на основу уговора, осигурање од професионалне одговорности настаје на основу закона, те је реч о обавезном осигурању. Влада Републике Србије, односно Министар правде уређује Правилником опште услове за закључење уговора о осигурању јавних извршитеља од одговорности за штету коју би могли да проузрокују другим лицима својом делатношћу, осигурање просторија јавног извршитеља и предмета примљених у депозит јавног извршитеља, врсте ризика за које се уговара осигуравајуће покриће, као и период покрића и најнижи износ суме осигурања. Осигурање јавног извршитеља може бити индивидуално и колективно. Индивидуалним осигурањем осигурава се јавни извршитељ пре свега од одговорности за штету која је проузрокована другом лицу услед грешке која је настала радњом или пропуштањем јавног извршитеља у обављању делатности. Колективно осигурање подразумева да Комора јавних извршитеља може закључити уговор о колективно осигурању за све јавне извршитеље. Пажња кандидата је посебно била усмерена на осигурање од одговорности управо зато што је оно најтешње повезано са одговорношћу јавних извршитеља за штету, односно накнаду проузроковане штете. Кандидат је навео и упоредноправни приказ регулисања осигурања од одговорности јавних извршитеља.

Комисија је позитивно оценила теоријски део дисертације.

У петом делу, последњем делу дисертације кандидат приказује резултате спроведеног истраживања који су обрађени статистички. За анализу приказаних резултата кандидат је користио статистичке методе. Кандидат је детаљно описао узорак испитаника, који обухвата осам јавних извршитеља чија се надлежност простире на различитим подручјима, затим мерни инструмент који је коришћен у истраживању. Анонимност је загарантована испитаницима, једино што су наводили јесте од када су решењем министра именовани за јавног извршитеља и подручје за које су именовани. Истраживање је обухватало период од 2016. године па до 2019. године, а своје одговоре испитаници су достављали електронским путем. Добијени резултати представљени су табеларно збирно и појединачно у односу на посматране период који је обухваћен истраживањем. Циљ прикупљања података који се односе на укупан број предмета и начин на који су поступци извршења окончани код испитаника је првенствено да се створи слика о количини предмета у којима поступају јавни извршитељи, као и о њиховој делатности. Велики број решених предмета у којима су поступали јавни извршитељи који се повећава из године у годину показатељ су њихове професионалности и константног усавршавања и напредовања. Приказани број приговора трећег лица и захтева за отклањање неправилности, као и случајеви када су подношени значајни су за схватање одговорности

јавних извршитеља за штету.

Комисија је позитивно оценила дискусију у дисертацији.

У оквиру закључних разматрања изложени су резултати истраживања који су предмет докторске дисертације, као и потврђеност постављених хипотеза, те су научни и друштвени циљеви остварени, а дисертација има научну и друштвену оправданост. Крајњи резултат истраживања јесте подизање степена научног сазнања у области одговорности јавних извршитеља, како кривичне и дисциплинске, тако и одговорности јавних извршитеља за штету. При том су изнета и запажања која се тичу одговорности државе за рад јавних извршитеља, а добијени резултати представљају подлогу и сугестију да се поједине законске одредбе, измене или допуне. Кроз анализу међународне судске праксе долазимо до закључка да одговорност државе се не може тако лако искључити о чему сведочи богата пракса Европског суда за људска права када је реч о поступању по представкама против Републике Србије, а које се тичу одговорности државе за извршене односно неизвршене пресуде, за дуготрајност поступка, обавезу државе да обезбеди делотворан систем извршења и сл. Јасно је указано на значај који имају правна средства попут захтев за отклањање неправилности и приговор трећег лица за разумевање узрока и разлога одговорности јавних извршитеља за штету, као и за правилност, ефикасност и проесионалност рада јавних извршитеља.

Комисија је позитивно оценила закључак дисертације.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Увођењем јавних извршитеља у правни систем Републике Србије, а посебно проширењем њихових овлашћења и надлежности доношењем новог Закона о извршењу и обезбеђењу из 2015. године остварени су вишеструки бенефити. Доприноси се ефикасности извршног поступка, растерећењу судова од значајног броја предмета, растерећен је државни буџет од финансирања рада судова, остварен је значајнији пораст наплате потраживања итд. Јавноизвршитељска делатност се тако изграђује у професију коју одлукује професионалност, стручност и константно усавршавање. Њеним радом отклоњене су бројне мањкавости у систему извршења и обезбеђења. Реч је дакле о правосудној професији која је у развоју и за коју је као такву питање одговорности једно од најзначајнијих. Овлашћења јавног извршитеља су одређена позитивноправним прописима, те је јавни извршитељ пре свега овлашћен да доноси решење о извршењу на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних и сродних делатности, да закључком одређује средство и предмет извршења, мења га или додаје, да доноси решења и закључке, предузима радње којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење, доставља акте суда и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у поступку и прибавља податке о извршном дужнику. Они своју делатност обављају у предузетничкој форми или као чланови ортачког друштва што им у одређеним ситуацијама ствара велике потешкоће, првенствено јер њихове специфичности не познаје Закон о привредним друштвима, а Закон о извршењу и обезбеђењу се предузетничком правном формом бави на један врло штур начин, те је неопходно убудуће допунити ова законска решења и прецизније регулисати специфичности јавних извршитеља као предузетника.

Одговорност јавног извршитеља према законодавству Републике Србије може бити: кривична, дисциплинска и одговорност за штету. Ове врсте одговорности су аутономне и не искључују једна другу. Једно дело јавног извршитеља може представљати кривично дело, јер вређа основна права и слободе човека и законом је предвиђено као кривично дело, исто тако оно може представљати и дисциплинску повреду предвиђену законом или Статутом Коморе јавних извршитеља, док ће одговорност за штету постојати првенствено због кршења једне опште забране да се другоме проузрокује штета, потом зато што је дошло до повреде закона и других прописа, неиспуњавања обавеза за одређених Статутом и другим прописима или општим актима Коморе, Министарства или због повреде угледа јавног извршитеља, односно изостанка потребног степена пажње који се захтева од јавног извршитеља као стучњака са повереним јавним овлашћењима. Нови Закон о извршењу и обезбеђењу 2015. године увео је новине и институте који су допринели доминантном положају јавних извршитеља у поступку спровођења извршења и обезбеђења, проширењу њихових овлашћења, дужности па самим тим и све већем интересовању за питање одговорности јавних извршитеља.

Јавне извршитеље одређујемо као стручњаке који врше професионалну делатност јер поседују првенствено правничка знања и способности, именују се на основу конкурса који се спроводи непристрасно, пажљиво и транспарентно и организовани су у струковно удружење, Комору јавних извршитеља. У прилог наведеном истичемо и то да је реч о интелектуалној професији која је чврсто везана за лице које обавља ову делатност, које је самостално у раду, те да је реч о лицу које има одређене интелектуалне способности, својства и стручности које су неопходне да би обављао јавноизвршитељску делатност, а које су препознате од стране државе, па на основу наведеног закључујемо да је одговорност јавних извршитеља одговорност стручњака. Специфичност јавноизвршитељске делатности су и поверена јавна овлашћења, те се у том смислу његова одговорност не може

сматрати као одговорност било ког другог стручњака, јер им је држава поверила и пренела део својих изворних надлежности. Јасно је онда да је систем контроле и надзора на њиховим радом оправдан.

Закон о облигационим односима Републике Србије говори о пажњи доброг стручњака, тачније о дужности да у извршавању обавеза из своје професионалне делатности стручњак поступка са повећаном пажњом, према правилима струке и обичајима. Неопходна пажња јавног извршитеља се тако процењује према понашању које налажу дужности прописане законским, позаконским актима и актима Коморе јавних извршитеља. Јавни извршитељ је дужан да поступа са повећаним степеном пажње, тако да не прави грешку коју не би направио ни други јавни извршитељ у истим околностима и животној ситуацији или коју би могао избећи.

Јавни извршитељ је орган који спроводи поступак извршења и обезбеђења, те није у уговорном односу ни са извршним повериоцем, ни са извршним дужником, што јасно указује да се одговорност за штету коју у свом раду причини јавни извршитељ одређује као вануговорна одговорност. Ова одговорност заснована је на утврђеној кривици. Кривица се првенствено схвата као одступање од понашана које се основано могло очекивати од разумног и пажљивог човека. Међутим, јавни извршитељ поседује одређена својства и вештине, па потребни ниво пажње није као код просечног и разумног човека, односно од њега се очекује да у свом раду покаже повећану пажњу која ће осигурати квалитет рада.

Постојање кривице као основа одговорности подразумева јасно постојање намере или непажње у поступању. Намера подразумева да је јавни извршитељ хтео да предузимањем радње извршења или доношењем закључка или решења другоме нанесе штету или је знао да ће из његовог поступања проистећи штета за друго лице коју он не жели, али ипак пушта да штета настане. За рад јавних извршитеља далеко је значајније постојање непажње, односно обичне и крајње непажње, занемаривање пажње која се тражи од стручњака или занемаривање пажње и брига која се очекује од сваког човека, обичног, просечног човека.

Кривица јавног извршитеља се претпоставља, те постоји оборива претпоставка кривице и на јавном извршитељу је да у случају покретања поступка накондеште докаже да штета није настала услед његове намере нити услед његове непажње да би тужбени захтев био одбијен.

Последица утврђене кривице према одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу је да јавни извршитељ одговара целокупном својом имовином за штету коју намерно или непажњом проузрокује у извршном поступку или поступку обезбеђења. Законом је такође изричито одређено да за штету не одговара Република Србија, чиме је јавни извршитељ лишен финансијске потпоре државе. Међутим, потврђена је главна хипотеза дисертације, те је указано да одговорност државе ипак постоји, као и који су то случајеви. Посебно о томе сведочи богата пракса Европског суда за људска права.

Тако грађанскоправна одговорност државе постоји за грешке у именовању јавних извршитеља, грешке у надзору над обављањем делатности или давањем погрешних упутстава за обављање делатности или на било који други начин погрешан рад државних органа или државних службеника у вези са јавноизвршитељском делатности. Одговорност државе у овом случају је примарна. Међутим, како је једна од хипотеза дисертације одговорност државе за рад јавних извршитеља, о постојању ове одговорности говоре бројне пресуде Европског суда за људска права које као одговорног субјекта наводе државу. Одговорност се првенствено односи на одговорност за права које као одговорног субјекта наводе државу. Одговорност се првенствено односи на одговорност за неизвршење пресуда и обавезу државе да обезбеди делотворни систем извршења. На држави је према ставовима суда да предузме се потребне кораке да се изврши правноснажна судска пресуда као и да у томе осигура делотворно учешће целог свог апарата, без обзира да ли је поступак спровођења извршења поверен једном недржавном субјекту. Одговорност државе у том случају се не може квалификовати ни као субјективна, а ни као објективна, бар не у класичном грађанскоправном значењу. Она се ипак одређује као објективна јер се за одговорност не тражи кривица, већ ће она постојати уколико постоје одређене претпоставке.

Држава одговара за рад судских извршитеља као дела правосудног апарата према правилима за одговорност за другога, те се закључује да се из овог неједнаког статуса посредно уочава и неједнак положај који странке могу имати у поступку који се води пред судом и пред јавним извршитељем, као и неуједначеност судске и јавноизвршитељске праксе. Што је разлог зашто је неопходно да држава обезбеди једнако поступање, односно једнаку заштиту свим грађанима у складу са основним људским правима. Неопходно је да се пропишу механизми одговорности у којима ће држава имати значајну улогу, што има своје утемељење на пракси Европског суда за људска права, те ће на тај начин бити остварен једнак положај свих странака у извршним поступцима, као и у случају несолвентности јавних извршитеља, односно немогућности да оштећено лице накнаду штете оствари од јавног извршитеља. Извршни повериоци и извршни дужници би тада имали могућност заштите и обештећења од стране државе. Закључујемо да држава поставља бројне захтеве и услове пред јавне извршитеље, настојећи да њихов рад буде без могућности грешке, а са друге стране настоји се што више дистанцирати од ове професије када је реч о одговорности.

Питање дисциплинске одговорности тачније дисциплинских повреда је и даље уопштено и непрецизно регулисано, иако је у односу на претходни закон повећан број дисциплинских повреда. Појединим дисциплинским повредама се може приговорити да није прецизно одређено у чему се сама дисциплинска повреда састоји, односно само биће дисциплинске повреде је непрецизно регулисано. Док су са друге стране дисциплинске мере па и дисциплински поступак подробније регулисани новим Законом о извршењу и обезбеђењу из 2015. године и подзаконским актима- Правилницима. Уведена је подела дисциплинских повреда на теже и лакше, те су теже регулисане законом, док су лакше предвиђене Статутом Коморе јавних извршитеља, што није био случај када је у питању претходни закон. Закључује се да су дисциплинским повредама обухваћене повреде различитог карактера. Од оних које се односе на пословање јавног извршитеља, његов однос према странкама и другим учесницима у

поступку, потом на поштовање Етичког кодекса, на његова овлашћења и дужности, до повреда које се директно тичу права странака и које су по нашем мишљењу требале бити разлози за изјављивање правног лека. На овај начин дисциплинска одговорност јавних извршитеља је поострена и путем ње се настоји вршити свеобухватна контрола над радом јавних извршитеља, па чак и једна вид пресије. Исто тако имајући у виду значај, бројне теже дисциплинске повреде су могле бити регулисане као лакше.

Разлог зашто су одредбе новог Закона о извршењу и обезбеђењу из 2015. године посебну пажњу посветиле овлашћењима јавних извршитеља је и то што је највећи број досадашњих дисциплинских повреда чињен услед прекорачења овлашћења поверених законом. Из истог разлога је посебно регулисан и поступак наплате трошкова извршног поступка, јер су чињене бројне дисциплинске повреде кроз наплаћивање веће накнаде трошкова него што је прописано законом. Бројне дисциплинске повреде односиле су се и на кашњење са доношењем решења и закључака у извршном поступку, као и на повреду одредби Етичког кодекса јавних извршитеља. Ове повреде су теже дисциплинске повреде и оне су чињене у већем броју у односу на лакше, које су се претежно односиле на неприсуствовање јавног извршитеља, члана Скупштине, односно његовог заменика или помоћника заказаној седници Скупштине Коморе јавних извршитеља. За теже дисциплинске повреде јавним извршитељима је у већини изрицана дисциплинска мера новчане казне, док је као најтежа мера трајне забрана обављања јавноизвршитељске делатности изречена за пет јавних извршитеља, који су чинили истовремено више дисциплинских повреда. Лакше дисциплинске повреде су као последицу у највећем броју случајева имале дисциплинску меру опомене.

Нови Законом о извршењу и обезбеђењу из 2015. године овлашћује јавног извршитеља као органа поступка да одлучује по приговору трећег лица када спроводи извршење, која надлежност је раније искључиво била резервисана за суд. Ово решење има своје оправдање у чињеници да јавни извршитељ спроводи извршни поступак и да је упознат са предметом извршења и изласком на лице места може и сам да се увери да ли подносилац приговора трећег лица има разлоге за изјављивање истог, за разлику од суда који када спроводи извршење ту могућност нема, што доприноси ефикасности извршног поступка. При том када приговор трећег лица јавни извршитељ одбаца или усвоји решењем, треће лице има могућност да изјави приговор по коме ће одлучити тзв. "ИПВ" веће првостепеног суда, које ће због своје стручности и практичног искуства брзо и хитно реаговати на одлуку јавног извршитеља. У случају да јавни извршитељ одбије приговор трећег лица и упути то лице на парницу, тада се остварује једно од основних уставних начела и начело зајемчено чланом 6. став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, а то је право на приступ суду, те ће у парничном поступку суд одлучити о постојању или непостојању права трећег лица. Најчешће ситуације када су трећа лица изјављивала ово правно средство тичу се спровођења извршења на непокретности и покретним стварима. Често су приговор трећег лица истицали супружници или бивши супружници по основу брачне сукесорине код продаје непокретности извршног дужника, потом лица којима су извршни дужници на основу уговора о поклону поклањали непокретности које су предмет извршења, као и купци непокретности која је предмет извршења, а који нису имали ваљан правни основ нити начин стицања права својине.

Законодавац је настојао посебно прецизирати одредбе које се тичу захтева за отклањање неправилности управо да би истакао значај овог правног средства као могућег основа за накнаду штете, а све у циљу професионализације делатности јавних извршитеља. Међутим, кроз прецизирање да се могу нападати радње и одлуке суда и јавног извршитеља које су донете, као и оне које су пропуштене, проширен је круг случајева у којима се може користити ово средство, што знатно може отежати рад јавних извршитеља. Закључујемо да у свом раду јавни извршитељ нема права на грешку, да му се намећу бројне дужности, ограничења, да се настоји њихов рад ставити под константни надзор и контролу, а да се са друге стране говори о њиховој независности и да својом целокупном имовином одговарају за свој рад. Држава је та која треба да има значајнију улогу у раду јавних извршитеља, не само када је у питању поступак именована, контроле и надзора, већ и у случају њихове одговорности, јер су својим досадашњим резултатима и радом показали да то заслужују. Бројни су разлози због којих су странке и учесници у поступку изјављивали јавним извршитељима захтев за отклањање неправилности. Како јавни извршитељ одлучује по овом правном средству, свакако су значајни и ставови судова, а који се формирају на бази приговора које су странке или учесници у поступку изјављивали на решења јавних извршитеља којима је одлучено по захтевима за отклањање неправилности. Ово је значајно јер у судској пракси јавни извршитељи налазе потврду правилности својих одлука или упутство како да отклоне евентуалне неправилности у свом поступању. Захтеви за отклањање неправилности у највећем броју случајева потицали су од извршног дужника, а у мањем броју од извршних поверилаца. Изјављивани су у поступцима у којима се извршење спроводи проценом и продајом непокретности извршног дужника и на новчаним средствима на рачуну извршног дужника. Разлози које су подносиоци наводили тичали су се утврђене вредности непокретности, овлашћења јавног извршитеља за достављање писмена, утврђивања трошкова извршног поступка насталих пред јавним извршитељем, истичана је повреда начела сразмере као једног од најзначајних начела извршног поступка. Међутим, чести су и случајеви да се треће лице служи овим правном средством у заштити својих имовинских права. Одлагање извршења означава привремени застој у предузимању извршних радњи, док се не утврди, да ли ће се извршење морати обуставити или ће се продужити тамо где се застало. Реч је о институту који је поново уведен у правни систем Републике Србије доношењем Закона о извршењу и обезбеђењу 2015. године. Циљ увођења овог института су практични разлози, односно право извршног дужника да у појединим животним ситуацијама које су веома рестриктивне и животну оправдане одложи извршење у краћем временском периоду под ригорозним условима. Специфичност уведена новим законским решењем је могућност да јавни извршитељ одлучује о одлагању извршења и то у форми решења. Новина је свакако то да један недржавни субјекат одлучује о тако важном институту у извршном поступку.

извршење se може одложити на предлог извршног повериоца, по споразуму странака, на предлог извршног повериоца и на предлог трећег лица. Имајући у виду значај које комуналне делатности имају за живот свих грађана, извршењу и обезбеђењу посебно уређује поступак наплате потраживања насталих из комуналних услуга и сродних делатности. Поступак се покреће подношењем предлога за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања из комуналних услуга и сродних делатности, о коме одлучује јавни извршитељ. Чиме је исказана квазисудска надлежност јавних извршитеља која им је додељена њиховим увођењем у правни систем Републике Србије. Имајући у виду надлежности јавног извршитеља и природу овог поступка питање одговорности јавног извршитеља се простире не само на поступак спровођења извршења, већ и на поступак одређивања извршења. Што може за последицу имати већу могућност за постављање захтева за накнаду штете због неправилног и незаконитог рада јавних извршитеља. Међутим, број захтева за отклањање неправилности самим тим и захтева за накнаду штете је неупоредиво мањи у односу на остале поступке, што може бити условљено мањим износом потраживања, као и природом новчаног потраживања.

Контрола и надзор над радом јавних извршитеља могу бити судски, као и вансудски. Судска контрола рада јавних извршитеља како сам назив каже подразумева контролу коју врше судови путем правних средстава које изјаве странке у поступку извршења и обезбеђења. Судска контрола, односно контрола законитости и правилности одлука донетих у поступку извршења и обезбеђења врши се путем правних лекова који се могу изјавити на решења како суда тако и јавног извршитеља, осим ако законом није одређено да жалба није дозвољена или да се такво решење побија приговором. Законом о извршењу и обезбеђењу из 2015. године са начелом двостепености у наш правни систем поново је уведен институт жалбе поред приговора као правног лека који је егзистирао по основу закона из 2011. године. Вансудски надзор над радом јавних извршитеља спроводи Министарство правде Републике Србије и Комора јавних извршитеља Републике Србије. Механизми контроле су значајни фактор који утиче на законитост и правилност рада јавних извршитеља. Циљ и једног и друго вансудског надзора су повећање квалитета рада, благовремено и превентивно отклањање неправилности у ради и константно унапређење професије јавног извршитеља. Резултати добијени анализирањем прикупљених података, поткрепљују претходно наведене закључке и доприносе бољем разумевању појединих института а у крајњој линији и одговорности јавних извршитеља.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат је зналачки проучио грађу која обухвата уџбенике, монографске радове, међународне изворе, научне и стручне чланке, изворе упоредног и домаћег права, судску праксу како домаћу, тако и међународну, што је омогућило да правилно усмерава истраживање и примењује адекватне методе како би на крају изнео поуздане закључке.

Кандидат је јасно и прецизно приказао резултате добијене опсежном анализом предметне проблематике и тумачио их на разумљив начин, чиме су и поткрепљене хипотезе дисертације. Анализом историјског развоја, положаја јавних извршитеља, форме у којој обављају јавноизвршитељску делатност стекла се јасна слика о улози коју јавни извршитељи имају у поступку извршења и обезбеђења и целокупном правном систему. Бољем сагледавању значаја ове правосудне професије допринео је упоредно правни приказ уз истицање сличности и разлика. Кандидат је прецизном анализом кривичне, грађанскоправне и дисциплинске одговорности приказао све аспекте једне професије, понашања и консеквенци поступања припадника ове професије. Посебан акценат је на одговорности за штету која се према резултатима до којих је кандидат дошао првенствено сматра професионалном одговорношћу коју карактерише обавеза на пажљиво, савесно, разумно и обазриво понашање стручњака, односно стандард пажње доброг стручњака. Кандидат је приказао да одговорност државе за рад јавних извршитеља није искључена како то наводе одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу, тачније да одговорност државе пред Европским судом за људска права постоји, јер је њена примарна обавеза да обезбеди делотворан и ефикасан систем извршења, чиме је потврђена главна хипотеза. Кроз приказану праксу основних и привредних судова кандидат је приказао исправност одлука јавних извршитеља у ситуацијама када су њихове радње и њихови акти били окарактерисани као незаконити и неисправни од стране странака и учесника у поступку. Чиме се доприноси кредибилитету професије јавних извршитеља и потврђује се поверење које им је законодавац указао кроз проширење овлашћења и надлежности.

Коришћењем статистичких метода приказан је првенствено рад јавних извршитеља именованих за различита подручја који се огледа у различитости поступака који се воде пред јавним извршитељима, количини предмета, различитости извршних поверилаца, извршних дужника и извршних наслова. Приказан је потом број захтева за отклањање неправилности и приговора трећег лица који су најзначајнији извори одговорности јавних извршитеља за штету, као и који су разлози и случајеви када су ова правна средства у поступку коришћена, што је допринело бољем разумевању и сагледавању примене наведених института у пракси и бољем уочавању потенцијалних извора одговорности за штету јавних извршитеља.

Кандидат је користио валидну научну и стручну литературу, статистичку грађу и другу документацију која је поткрепљена текстом, табелама и графиконима, а коју је на крају кандидат прецизно пописао и ставио на увид.

Кандидат је уважио све сугестије ментора и чланова комисије и у складу са расположивим изворима и подацима спровео истраживање.

На основу начина на које је кандидат приказао и тумачио резултате истраживања Комисија констатује да дисертација кандидата садржи оригиналне научне резултате.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Дисертација је у потпуности урађена по методологији, плану и садржају који је дат у пријави теме и који је одобрен у поступку оцене подобности кандидата и теме докторске дисертације.

2. Да ли докторска дисертација садржи све битне елементе

Дисертација садржи све битне елементе предвиђене за овакву врсту радова.

3. По чему је докторска дисертација оригиналан допринос науци, односно уметности

Оригиналност и допринос докторске дисертације огледа се у том што је свобухватно, обимно и критички изложено истраживање са практичним делом и закључцима који имају првенствено теоријски значај, те ће бити разматрани и коришћени у будућности, било да се ради о правној теорији, или приликом доношења нових законских или подзаконских решења или ревидирања постојећих. Међутим, значајан допринос дисертација ће имати и у унапређивању професија јавног извршитеља, као најзначајнијег актера у савременом поступку извршења и обезбеђења. Оригинални допринос ове дисертације науци огледа се у потврђивању хипотезе да постоји одговорност државе за рад јавних извршитеља, посебно то долази до изражаја када је реч о повреди начела суђења у разумном року и истицању потребе да се законска одредба о одговорности јавних извршитеља за штету и искључењу одговорности државе поново узме у разматрање, јер с обзиром на значај и улогу јавних извршитеља за сам правни систем и његово функционирање, он не може бити у потпуности лишен материјалне потпоре државе. Самим тим, сазнања до којих се дошло моћи ће се применити у бољем схватању одговорности јавних извршитеља, њених потенцијалних извора и имаће превентивни утицај на рад јавних извршитеља. Значајан допринос се огледа и у томе што је у дисертацији указано на недостатке законског регулационог система, не само у Закону о извршењу и обезбеђењу, већ и у Закону о привредним друштвима. Мисли се првенствено на положај јавних извршитеља као предузетника, те потребу да се ситуације које су изложене у дисертацији убудуће предупреду подрбнијим регулисањем пореског, банкарског третмана јавних извршитеља, а све у циљу несметаног, правилног и законитог рада и отклањању несигурности које су доводиле у питање и одговорност заменика и других јавних извршитеља који су привремено преузимали послове јавних извршитеља којима је престала делатност. Значајан допринос је и тај што је на једном месту јасно, прецизно и детаљно анализиран велики број института извршног законодавства, те се уочава њихова повезаност и значај за сам поступак извршења и обезбеђења. То се посебно односи на неправилности у спровођењу извршења и приговора трећег лица, јер су они потенцијални и најзначајнији извори одговорности јавних извршитеља за штету. Допринос ове дисертације огледа се и у анализираној и приказаној богатој домаћој и међународној пракси којом су поткрепљени претходни наводи. Значај прикупљених података и резултата истраживања огледа се у бољем разумевању и схватању суштине рада јавних извршитеља, њихове ефикасности, бројности предмета у којима они поступају, бројности и разлога због којих је правилност рада јавних извршитеља била довођења у питање. Решења која су као препорука изложена у овој дисертацији представљају новину па је тиме и друштвена оправданост рада много већа.

4. Недостаци докторске дисертације/докторског уметничког пројекта и њихов утицај на резултат истраживања

Ова дисертација нема недостатака, који би битно умањили њену вредност.

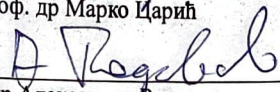
IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет и циљ докторске дисертације, значај и актуелност теме, односно да је питање одговорности само спорадично обрађивано, методолошки приступ истраживању, хипотетички оквир и потврђеност хипотеза, као и научни допринос теорији и пракси Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати Извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата мр Вујадина Масникосе, под насловом "Одговорност јавног извршитеља као предузетника" и предлаже Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Марко Царић

Проф. др Александар Радованов

Проф. др Драган Мркшић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.